

Tid til velfærd på børne- og ungeområdet

Rettidig hjælp og dynamiske overgange på børne- og ungeområdet

Alt for mange børn, unge og familier oplever, at den rette hjælp kommer for sent eller stopper for tidligt.

Tid er afgørende, når børn og unge skal trives, lære og udvikle sig.

Når børn og unge venter for længe, vokser deres udfordringer sig større og mere komplekse. Når hjælpen ikke hænger sammen, risikerer midlertidige udfordringer at sætte livslange spor. Og når unge bliver voksne, ophører eller ændrer hjælpen sig ofte, selvom behovet er det samme.

Alle børn og unge skal have de bedst mulige forudsætninger for et godt børne-, unge- og voksenliv. Det kræver rettidig hjælp og dynamiske overgange og indsatser, der tager udgangspunkt i det enkelte menneskes livssituation – også når behovet rækker ud over det 18. år.

Derfor foreslår Selveje Danmark:

➤ **Gennemsigtighed og rimelighed i tilskudssystemet på daginstitutionsområdet**

Økonomien for en selvejende daginstitution består af et driftstilskud, et tilskud til bygninger og et administrationstilskud. Men der er betydelige forskelle i kommunernes fastsættelse af tilskud. Det gør det i en række kommuner nærmest umuligt at etablere og drive selvejende daginstitutioner.

Samtidig oplever mange selvejende daginstitutioner, at kommunerne i deres beregninger af tilskud medregner dagplejen, hvilket også er med til at skævvride økonomien.

Derfor skal der gennemføres en revision af dagtilbudsloven, der skal sikre, at selvejende daginstitutioner gives en økonomi, som svarer til kommunens egne udgifter ved driften af tilsvarende tilbud.

➤ **Styrk systematisk opsporing og tidlige indsatser – børn og unge skal have den nødvendige hjælp, inden problemerne vokser sig store**

Manglende opsporing og tidlige, forebyggende indsatser betyder, at børn og unge i dag ofte ikke får den nødvendige støtte, når behovet opstår. Hjælpen iværksættes typisk, når mistrivslen har udviklet sig og er blevet mere omfattende og kompleks.

Derfor skal den systematiske opsporing og tidlige indsats i dagtilbud og skoler styrkes markant.

Mistrivsel skal forebygges og tegn på – eller risiko for – mistrivsel skal opdages og håndteres rettidigt. Ellers risikerer midlertidige udfordringer at udvikle sig til langvarige problemer med betydning for skolegang, relationer og senere tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked.

Systematisk opsporing og tidlige indsatser forudsætter et system, hvor fagprofessionelle omkring barnet og den unge har tid, kompetencer og muligheder for at handle hurtigt, systematisk og koordineret, idet behovet opstår.

- **Specialiserede skoletilbud er en nødvendighed i det inkluderende skolesystem** – *alle børn og unge skal have et skoletilbud, der skaber trivsel, udvikling og læring med afsæt i deres livssituation og forudsætninger*

Når specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem og behandlings- og specialundervisningstilbud (specialiserede skoletilbud) betegnes som “segregerede” undervisningstilbud, positioneres de som en modsætning til inklusion.

Konsekvensen er, at børn og unge med særlige og komplekse behov ofte venter alt for lang tid på det rette skoletilbud, alt imens udfordringerne vokser i omfang og kompleksitet.

Inklusion må ikke reduceres til et spørgsmål om, hvor barnet går i skole. Inklusion handler om, at alle børn og unge får et skoletilbud, der skaber udvikling, læring og trivsel. Det forudsætter et fleksibelt skolesystem, hvor børn og unge kan få forskellige former for hjælp og støtte på forskellige tidspunkter, uden at det skal opfattes som et nederlag.

Derfor skal specialiserede skoletilbud betragtes som en integreret og ligeværdig del af det inkluderende skolesystem, og ikke fungere som en løsning, når alt andet er afprøvet.

Undervisning i specialiserede skoletilbud er ikke et udtryk for, at inklusionen har slået fejl. Tværtimod er specialiserede skoletilbud en vigtig del af et skolesystem, hvor inklusion kan lykkes for alle børn. Også for dem, der har behov for noget andet, end hvad folkeskolen kan tilbyde.

Styrket og forpligtende samarbejde med specialiserede skoletilbud skal understøtte koordinerede og helhedsorienterede indsatser, hvor viden, kompetencer og ansvar deles tidligt, så alle børn og unge får et skoletilbud, der skaber trivsel, udvikling og læring med afsæt i deres forudsætninger.

- **Nytænk ungestøtten** – *ungestøtte skal understøtte en dynamisk overgang til voksenlivet for unge i udsatte positioner*

For unge, der er anbragt uden for hjemmet, markerer deres 18-års fødselsdag en brat overgang til voksenlivet. Den dag den unge fylder 18 år ændres deres rettigheder, støttemuligheder og myndighedsansvaret, fordi den unge nu er voksen – på papiret.

Men at blive voksen er en proces, der tager tid.

Derfor skal ungestøtten nytænkes og styrkes, så den sikrer, at unge i udsatte positioner får en dynamisk og sammenhængende overgang til et selvstændigt voksenliv.

Ungestøtteindsatsen rummer et betydeligt potentiale for at sikre en god overgang til voksenlivet for unge i udsatte positioner. Men i dag er ungestøtten hverken tilstrækkelig i omfang eller indhold.

Ungestøtte skal understøtte en dynamisk overgangsperiode mellem anbringelse og voksenliv, der tager udgangspunkt i den unges behov, ikke alder. Som led heri skal ungestøtteindsatser kunne tildeles og genetableres frem til, at den unge fylder 25 år.

Rettidighed forudsætter stærke og bæredygtige rammer for de aktører, der hver dag leverer den specialiserede indsats. Selveje Danmark arbejder derfor bredt for medlemmernes rammevilkår – herunder større økonomisk gennemsigtighed, bedre og mere forudsigelig adgang til finansiering samt reelt frit valg for borgerne. Uden stabile og gennemsigtige vilkår svækkes både kapacitet, kvalitet og udvikling. Skal hjælpen gives rettidigt og med høj faglighed, kræver det et system, hvor de sociale tilbud har klare, rimelige og bæredygtige rammer at arbejde indenfor.